

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-14840
Otsuse kuupäev 30.12.2025
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal (12831829)

Tarbija nõue Lepingu ennetähtaegne lõpetamine.

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija soovib lepingut lõpetada ennetähtaega.

Tarbija hinnangul:

"Ainuüksi poliisi saatmine ja makse laekumise eeldamine ei ole seaduslik viis lepingu sõlmimiseks.

VÕS § 459 kohaselt on kindlustusandjal õigus kindlustusmaksele üksnes kuni lepingu lõppemiseni kulgenud aja eest.

Seega tuleb:

- lõpetada kõik neli lepingut,
- arvutada kindlustusmakse vaid tegeliku kehtivusperioodi eest,
- tagastada ettemakse osa, mis ületab tegeliku kindlustuskatte."

Kaupleja seisukoht:

Tarbija on sõlminud PZU Kindlustusega järgmised kindlustuslepingud, mis käesoleval hetkel kehtivad:

- liikluskindlustuse leping kindlustusperioodiga 12.03.2025-11.03.2026 ja kaskokindlustuse leping kindlustusperioodiga 04.05.2025-03.05.2026 (sõiduk Škoda)
- liikluskindlustuse leping kindlustusperioodiga 21.03.2025-20.03.2026 ja kaskokindlustuse leping kindlustusperioodiga 21.09.2025-20.09.2026 (sõiduk Peugeot)

Tarbija on kindlustuslepingute lõpetamise soovi põhjendanud konkreetselt sellega, et on saanud mujalt soodsama hinnaga pakkumised ning soovib seetõttu sõlmida kindlustuslepingud teise kindlustusandjaga. Tarbija ei põhjenda oma lepingute lõpetamise soovi sõiduki müümisega või kindlustushuvi kadumisega sõiduki hävimise tõttu või liisinglepingu lõppemisega, mille järgselt tal puuduks kohustus kaskokindlustuse lepingu sõlmimiseks.

Liikluskindlustuse lepingu lõpetamise alused tulenevad liikluskindlustuse seaduse §-st 21. Erakorraliselt liikluskindlustuse lepingut üles öelda ei saa. Korralise ülesütlemise alustest kohalduvad VÕS §§-d 446, 458, 461, 470, 471, 473, 495 ja 519. Mujalt soodsama pakumise saamine ei kuulu eelnimetatud sätetes reguleeritu hulka.

Kaskokindlustuse puhul kohalduvad samuti eelpool viidatud VÕS-i normid. Tegemist on tähtjaliste kindlustuslepingutega. VÕS kommenteeritud väljaandes (VÕS III, kirjastus Juura 2021, § 468 komm. 3.1., lk 168) on asunud seisukohale, et *tähtjalisi kindlustuslepinguid, sh. lepingus kokkulepitu järgi automaatselt pikenenud (kuid mitte tähtjatuks muutunud) kindlustuslepingut, üldjuhul korraliselt üles öelda ei saa.*

Tulenevalt eelpooltoodust, ei ole võimalik kõnealuseid kindlustuslepinguid lõpetada. Kui tarbija oleks teatanud lepingu lõpetamiseks muu põhjuse ja esitanud selle tõendamiseks asjakohased tõendid, oleks PZU Kindlustus hinnanud, kas lepingu lõpetamiseks esineb alus ning tegutsenud vastavalt. Praegu tarbija poolt esitatud põhjuse puhul seadusest tulenevat alust ei esine.

Eelnevalt kehtinud kindlustuslepingute lõppemisel saadeti tarbijale pakkumised uue lepingu sõlmimiseks järgnevas perioodiks koos kaaskirjaga, milles paluti tutvuda uueks perioodiks pakutava lepingu tingimustega ning kui need sobivad, tasuda kindlustusmakse. Samuti informeeriti, et makse tasumisel jõustub poliis uueks perioodiks kindlustuspoliisil märgitud tähtjal ning tingimustel.

Kindlustusvõtja tasus kindlustuslepingutes märgitud makse ning kindlustuslepingud jõustusid.

VÕS § 459 kohaselt on kindlustusandjal õigus kindlustusmaksle üksnes kuni lepingu lõppemiseni kulgenud aja eest, kui kindlustusleping lõpeb kindlustusperioodi jooksul ülesütlemisega, taganemisega või muul põhjusel ennetähtaegselt.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija on esitanud komisjonile nõude tuvastada tarbija poolt esitatud kindlustuslepingute ülesütlemise avalduste kehtivus.

Tarbija viitab sellele, et kuigi leping on sõlmitud tähtajaliselt, näeb võlaõigusseadus ette, et kindlustuslepingust võib taganeda (VÕS § 466) või selle üles öelda (§§ 468–474) seaduses sätestatud alustel. Samas ei ole avaldaja esitanud, et esineks mõni eelviidatud sätetega reguleeritud olukord.

Tarbija on komisjonilt taotlenud, et komisjon kontrolliks, kas kindlustusandja on tarbijat piisavalt ja arusaadavalt teavitanud lepingu tingimustest ning selle võimalikust automaatselt pikendamisest.

Komisjon ei ole riikliku järelevalve organ vaid kohtueelseks vaidluste lahendamiseks loodud organ. Vaidluse lahendamisel kohtus ega tarbijavaidluste komisjonis ei kontrollita pooli vaid tuvastatakse, kas poolte poolt esitatud asjaolud on õiged ja tõendatud ning kas avaldajal on kaupleja vastu nõue, mille avaldaja on esitanud. Samuti tuvastatakse, kas kaupleja vastuväited nõudele on asjakohased ning tõendatud.

Tarbija ei ole esitanud asjaolusid, mille alusel on kaupleja rikkunud teavitamiskohustust. Liikluskindlustuslepingu tingimused tulenevad seadusest, esitatud vabatahtlike kindlustuslepingute poliisid viitavad kohaldatavatele tüüptingimustele.

Ei ole esitatud asjaolusid, et lepingute tüüptingimused ei ole lepingu osaks saanud või on vastuolus seadusega. Ei ole asjaolusid, mille alusel kaupleja on teavitamiskohustust rikkunud. Kohtuvaidlus ja analoogselt vaidluste kohtueelse lahendamise menetlus on võistlevad. TsMS § 230 lg 1 alusel peab pool tõendama enda esitatud asjaolu. Vaidlus toimub vastavalt analoogia korras kohalduvale TsMS § 4 lg 2 poolte esitatu alusel.

Kaupleja vastus avaldusele kajastab liikluskindlustuse lepingu ja vabatahtliku sõidukikindlustuse lepingu lõpetamise aluseid õigesti, komisjon nõustub kaupleja väidetega ja ei hakka neid üle kordama.

Avaldaja ei ole esitanud midagi, mille alusel oleks tal õigus kindlustuslepingu ülesütlemiseks. Teise lepingupartneri soodsam pakkumine ei loo õigust teise tähtajalise lepingu lõpetamiseks.

Esitatu kohaselt ei ole avaldaja poolt kauplejale esitatud lepingu ülesütlemisavaldused kehtivad, sest avaldajal puudus õigus lepingu üles öelda. Kui lepingu ülesütlemisavaldus ei ole kehtiv, siis ei ole sellel õiguslikke tagajärgi.

Lepinguõiguses, sealhulgas ka tarbijalepingute puhul kehtib VÕS § 8 lg 2 sätestatud põhimõte, et lepingut tuleb täita (*pacta sunt servanda*). Lepingu erakorraliseks ühepoolseks ülesütlemiseks on vajalik kas lepingust või seadusest tulenev alus.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/